Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Донишҳоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ

Факултети “ТИ”

СИЛЛАБУС

аз фанни «Этикаи касбӣ»

Душанбе – 2017

«**Тасдиқ мекунам**»
Декани ФТИ
______ ______________
« __ » ________ 2017 с.

Тартибдиҳанда: *Каримова Зарина Музафаровна, муаллими калон*
(ному насаб, дарача ва унвони илмӣ)

Кафедра: Менеҷменти истеҳсолӣ

СИЛЛАБУС

аз фанни **«Этикаи касбӣ»**
барои донишҷӯёни ихтисоси 260202-07 – "Менеҷменти истеҳсолӣ" ва 270101-01 – "Иқтисодиёт ва ташкили истеҳсолот (мошинсозӣ)"

	Дар асоси маълумоти миёнаи умумӣ
Курс	1
Нимсола	2
Шумораи кредитҳо	2
Лексияҳо (кредит, соат)	1кр., 16соат
Дарсҳои амалӣ (кредит, соат)	1кр., 16соат
Дарсҳои озмоиши (кредит, соат)	-
Кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии устод (КМРО) (кредит, соат)	1кр.,16соат
Кори мустакилонаи донишҷӯ КМД (кредит, соат)	1кр.,16соат
Шакли назорати ҷамъбастӣ	имтиҳон

Дар асоси Стандарти Давлатии маълумоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ихтисосҳои 260202-07 – "Менеҷменти истеҳсолӣ" ва 270101-01 – Иқтисодиёт ва ташкили истеҳсолот (мошинсозӣ)" тартиб дода шудааст.

Дар ҷаласаи кафедраи Менеҷменти истеҳсолӣ протоколи № ___ аз _____ ________ соли 2017 баррасӣ шуда, тасдик шудааст.

Мудири кафедра _______________

Дар Шӯрои методии факултети ________________, протоколи №_____ аз «___» __________ с.2017 дида баромада шуда, тасдик карда шудааст.

Раиси Шӯрои методии факултет ________________
(имзо, ному насаб)

Нусхаи электронӣ ва чопӣ ба офиси бакайдҳиранда супорида мешавад.

Кабул кард роҳбари офиси бакайдҳиранда ________________________
(таърихи руз, имзо, ному насаб)

I. МАЪЛУМОТ ДАР БОРАИ ОМӮЗГОР

Микдори кредитҳо дар соли таҳсил – 2

Ному насаби омузгор	Вакт ва ҷои гузаронидани дарс			Ракамй телефон ва почтаи электронии омӯзгор
	Лексия	Дарсҳои озмоишӣ (амалӣ)	КМРО (СРСП)	
Каримова З.М.	Бинои факултети ____________ Ауд. ________	Синфхонаи №____ ФТИ	Синфхонаи №___ ФТИ	E-mail: z_karimova@mail.ru

Дониҷуёни мухтарам!

Донишҷуёни азизу гироми таи чанд сол аст, ки давлати тозаистиклоли мо дар марҳилаи нави гузариш ба иктисоди бозорӣ кадамҳои устувор мегузорад. Гузариш ба иқтисоди бозорӣ барои тамоми мардуми кишварамон ҳамчун як падидаи нав буда дар мадди аввал барои мо мушкилоти зиёде ба миён овард, ки имрузҳо мо аз сар гузаронида истодаем. Барои ҳалли дурусти ин мушкилот моро лозим меояд, ки омӯзиши маводу дастурҳои зарурии марҳилаи ҳузаришро дуруст истифода намуда дар заминаи он кишварамонро тараққи диҳем. Танҳо дар ин сурат мо метавонем бо амалиёти самараноки гуногунчабҳаи худ ба пешрафти иктисодии мамлакат таъсир расонем.

Асоси фанни Этикаи касбӣ – ро мавзӯъҳои принсипҳои этикаи касби ва меъёрҳо ва муносибатҳои касбӣ, сатҳи беҳсозии дараҷаи этики донишҷӯён ва меъёрҳои этикӣ ва идора кардани он дар сатҳи коллектив дар бар меҳирад.

Силлабуси фан иборат аз се нусха буда аз онҳо якумаш барои нусхабардори кардан ба донишҷуён дода шуда диҳаре дар кафедра ва сеюмаш дар дасти омӯзгори дарсбаранда нигоҳ дошта мешавад. Шакли электронии силлабуси фан ба намуди электрони ва чопи ба Офиси бақайдгиранда ва китобхонаи электронии Донишгоҳ супорида мешавад.

Омӯзгори дарсбаранда уҳдадор аст, ки варианти санҷишии силлабусро барои дар оянда нусхабардори кардан ба донишҷуён пешниҳод намояд. Баъди гузаронидани санҷиши фосилави омӯзгор донишҷӯро бо холи гирифтааш шинос менамояд, баъди он донишҷӯ барои рози будан ва ё набуданаш ба комиссияи аппелятсиони хуқуқи мурочиат кардан доранд.

Ба ҳамкории самаранок умед дорем!

Таснифоти мухтасари фан: Барои фанни «Этикаи касбӣ» дар соли хониш соатҳои зерин пешбини карда шудааст: лексия – 1кредит (16соат) ва дарси амали 1кредит(16соат).

II. МАҚСАД ВА ВАЗИФАҲОИ ФАН

Мақсади асосии фанни Этикаи касбӣ – ба донишчӯёни ихтисоси 260202-07 – “Менеҷменти истеҳсолӣ” ва 270101-01 – “Иқтисодиёт ва ташкили истеҳсолот (мошинсозӣ)”   мафҳуми этикаи касбӣ ва элементҳои

асосии этикаи расмиро, инчунин аз худ куни ва дуруст истофодабарии меъёрҳои этикӣ меомузонад.

Вазифаҳои асосии омузиши фан – шиносои бо мафҳумҳои асосии этикаи касбӣ, рафтори расми дар шароити гузариш ба иқтисоди бозорӣ, идоракунии масъул, рафтори расми хамчун стратегия, тарзи бурдани суҳбати расми, вохури, гуфтушунид, мухимияти мувофиқати фаолияти корхона бо стандартҳои асоси, хусусиятхои коммуникацияи байнифарҳанҳи, баҳогузории барномаҳо ва омӯзиши онҳоро дар бар мегирад.

Максад ва вазифаҳои фан – рушди иктисоди ҳар як кишвар ва коҳиши он то андозае аз иштироки фаъолонаи ҳар як шаҳрванди он дар ҳаёти иктисодии он вобаста аст. Бо ҳар гуна амали худ метавонанд ба пешрафти иктисодиёти мамлакат ё таъсири мусби ва ё манфи расонанд. Аз ин чиҳат фанни мазкур барои омӯзиши назарияви ва амалии этикаи касбӣ хизмат намуда, барои осонтар шуданни фахмиши баъзе масъалахои давраи ҳузариш ба сохти бозорҳони кумаки худро мерасонанд.

Этикаи касбӣ - фанест, ки раванди пайдоиш ва инкишофи протсеси муошират, масъулиятнокӣ, одоби муоширатро дар бахши ихтисоси “Менеҷменти истеҳсолӣ” ва “Иқтисодиёт ва ташкили истеҳсолот (мошинсозӣ)” дарбар ҳирифта, ба донишҷӯёни курси якуми ихтисоси 260202-07 ва 270101-01 , сатҳи бакалавриат таълим дода мешавад.

III. НАКШАИ ТАЧВИМИ - МАВЗУИИ ДАРСХОИ ЛЕКСИОНИ

дар семестри 1

№	Мавзуи дарсҳо	Таксимот ба хафтахо					
		Лексияхо		КМРО		КМД	
		№ хафта	Кредит-соат	№ хафта	Кредит-соат	№ хафта	Кредит-соат
1	Мафҳум ва мундариҷаи ахлоқ, этика ва этикет	1-2	2	1-2	2	1-2	2
2	Асосҳои этикаи касбӣ	3-4	2	3-4	2	3-4	2
4	Этикаи роҳбарӣ ва омилҳои интихоби этикӣ	5-6	2	5-6	2	5-6	2
5	Масъулиятнокӣ ва баҳои фаъолияти иҷтимоӣ	7-8	2	7-8	2	7-8	2
Санчиши фосилавии 1							
6	Ташкили идоракунии этикӣ ва масъулияти иҷтимоии ташкилот	9-10	2	9-10	2	9-10	2
	Асосҳои муошírати касбӣ	11-12	2	11-12	2	11-12	2
7	Услубҳо, эътибор ва маданияти ташкилии менеҷер	13-14	2	13-14	2	13-14	2
8	Маданияти идоракунӣ ва одоби муошírати роҳбарӣ	15-16	2	15-16	2	15-16	2
Санчиши фосилавии 2							
ЧАМЪ			**16**		**16**		**16**

IV. МАЗМУНИ ФАН Ё ИН КИ МАВЗУҲОИ ФАН

МАВЗӮИ 1. МАФҲУМ ВА МУНДАРИҶАИ АХЛОҚ, ЭТИКА ВА ЭТИКЕТ

1.Мафҳум ва мундариҷаи ахлоқ.

2.Пояҳои аввалини ахлоқ.

3.Этика ва вазифаҳои он.

4.Этикет ва қоидаҳои одоби муошират.

Адабиет: 1.Солоницына А.А. Профессиональная этика и этикет. Учебник / А.А. Солоницына.- Владивосток. - Изд-во Дальневост. ун-та, 2005.- 200 с. Сах.4-20

2.Карл Хоманн, Франц Бломе-Дрез «Экономическая этика и этика предпринимательства». Перевод на русс. яз. 2004. С.112. стр.25-45.

МАВЗӮИ 2. АСОСҲОИ ЭТИКАИ КАСБӢ

1. Асосҳои таърихӣ ва заминаҳои пайдоиши этикаи касбӣ
2. Асоҳои этикаи касбӣ ҳамчун илми муосир
3. Талаботи этикаи касбӣ
4. Принсип ва меъёрҳои этикаи касбӣ дар замони муосир

Адабиет: 1.Солоницына А.А. Профессиональная этика и этикет. Учебник / А.А. Солоницына.- Владивосток. - Изд-во Дальневост. ун-та, 2005.- 200 с. Сах.4-20

2.Карл Хоманн, Франц Бломе-Дрез «Экономическая этика и этика предпринимательства». Перевод на русс. яз. 2004. С.112. стр.25-45.

МАВЗӮИ 3. ЭТИКАИ РОҲБАРӢ ВА ОМИЛҲОИ ИНТИХОБИ ЭТИКӢ

1. Қоидаҳои этикии рафтори шахс ва таъсири меъёрҳои ҳуқуқӣ.
2. Роҳҳо дар фаҳмиши арзишҳо ва меъёрҳо дар этика.
3. Талабот нисбати қарорҳои этикӣ.
4. Зинаҳои инкишофи маънавии шахсӣ.

Адабиёт: Ботавина, Р.Н. Этика менеджмента / Р.Н. Ботавина. – Финансы статистика, 2002.–192с. (саҳ.25-37)

МАВЗӮИ 4. МАСЪУЛИЯТНОКӢ ВА БАҲОИ ФАЪОЛИЯТИ ИҶТИМОӢ

1. Мазмун ва мундариҷаи масъулияти иҷтимоӣ.
2. Масъулияти иқтисодӣ ҳамчун ченаки фаъолияти корхона.
3. Масъулияти ҳуқуқӣ ва этикӣ дар корхона.

Адабиёт: Ботавина, Р.Н. Этика менеджмента / Р.Н. Ботавина. – Финансы статистика, 2002.–192с. (саҳ.44-57)

МАВЗӮИ 5. ТАШКИЛИ ИДОРАКУНИИ ЭТИКӢ ВА МАСЪУЛИЯТИ ИҶТИМОИИ ТАШКИЛОТ

1. Рафтори шахсӣ дар самти ташкили идоракунии ташкилот.
2. Кодекси маънавӣ – рамзи идоракунии ташкилот.
3. Меъёрҳои этикии менеҷмент.
4. Сифатҳои фарққунандаи ӯҳдадориҳои иҷтимоӣ.

Адабиёт: Ботавина, Р.Н. Этика менеджмента / Р.Н. Ботавина. – Финансы статистика, 2002.–192с. (саҳ.65-78)

МАВЗӮИ 6. АСОСҲОИ МУОШИРАТИ КАСБӢ

1. Мақсад ва мазмуни муоширати касбӣ.
2. Омилҳои суҳбати гуворо дар фаъолияти касбӣ.
3. Усулҳои забони муошират дар фаъолияти касбӣ.

Адабиет:1.Деловая этика, Кеннет Джонсон, Иҳорь Абрамов, 2004. 2.Управление международной торҳовли Министерства торҳовли США, 2004, © Перевод на русский язык, США, 2005. С.363. стр.94-9.

МАВЗӮИ 7. УСЛУБҲО, ЭЪТИБОР ВА МАДАНИЯТИ ТАШКИЛИИ МЕНЕҶЕР

1. Усулҳои асосӣ дар фаъолияти менеҷерон.
2. Шаклҳои роҳбарияти корхона ва тавсифи онҳо.
3. Тавсифи умумии сифатҳои инсонӣ дар ташаккули менеҷер.
4. Унсурҳои муҳими этибор ва нуфузи менеҷер дар фаъолияти касбӣ.
5. Маданияти ташкилӣ ва мазмуни он.

Адабиет: 1.Деловая этика, Кеннет Джонсон, Иҳорь Абрамов, 2004. 2.Управление международной торҳовли Министерства торҳовли США, 2004, Перевод на русский язык, США, 2005. С.363. стр.103-139.

МАВЗӮИ 8. МАДАНИЯТИ ИДОРАКУНӢ ВА ОДОБИ МУОШИРАТИ РОҲБАРӢ

1. Мазмун ва мундариҷаи маданияти идоракунӣ.
2. Маданияти идоракунӣ дар самти самаранокии меҳнат.
3. Одоби муоширати касбӣ ҳамчун нишондиҳандаҳои асосии маданияти идоракунӣ.

Адабиет:1.Деловая этика, Кеннет Джонсон, Иҳорь Абрамов, 2004. 2.Управление международной торҳовли Министерства торҳовли США, 2004, Перевод на русский язык, США, 2005. С.363. стр.145-163.

V. РУЙХАТИ МАШҒУЛИЯТҲОИ АМАЛИИ ТАВСИЯШАВАНДА

№	Мавзуи дарсҳо	Таксимот ба хафтахо					
		Лексияхо		КМРО		КМД	
		№ хафта	Кредит-соат	№ хафта	Кредит-соат	№ хафта	Кредит-соат
1	Муносибат ва тафовути этика ва этикет	1	1	1	1	1	1
2	Заминаҳои асосии одоби муошират ё худ этикет	2	1	2	1	2	1
3	Системаи нишондиҳандаҳои асоси меъёрҳои рафтори роҳбарӣ.	3	1	3	1	3	1
4	Мақоми виҷдон дар худидоракунӣ ва худтарбиякунӣ	4	1	4	1	4	1
5	Ташкили таҳкурси барои ахлоқи касбӣ.	5	1	5	1	5	1
6	Этикети муосир	6	1	6	1	6	1
7	Муҳимияти мувофиқати вазифаҳо ба одамон.	7	1	7	1	7	1
8	Тарзи бурдани суҳбати расми, вохури, гуфтушунид	8	1	8	1	8	1
	Санчиши фосилавии 1						
9	Этикет ва фарҳанги муошират	9	1	9	1	9	1
10	Қоидаҳои одоби муошират ва унсурҳои риёкорӣ	10	1	10	1	10	1
11	Саломгузорӣ ва муаррифи дар Амрико	11	1	11	1	11	1
12	Меъёрҳои ахлоқ дар муоширати касбӣ.	12	1	12	1	12	1
13	Панҷ мавзӯи “доғ”	13	2	13	2	13	2
14	Одоби муоширати корӣ дар кишварҳои хориҷӣ	14-15	2	14-15	2	14-15	2
	Санчиши фосилавии 2		16		16		16

ЧАМЪ						

VI. РУЙХАТИ МАВЗУЪИОИ КОРХОИ КУРСИИ ТАВСИЯШАВАНДА

Корҳои курси аз фанни мазкур аз руи накшаи таълими пешбини нашудааст.

VII. НОМҲУИ КОРХОИ ОЗМОИШИ

Корҳои озмоиши аз фанни мазкур аз руи накшаи таълими пешбини нашудааст.

VIII. АДАБИЁТИ АСОСИ

1.Баури, Филипп А. Паблик рилейшнз или стратегия доверия: Пер. с фр. / Филипп А Баури. – М.: , 2001. – 178 с

2. Ботавина, Р.Н. Этика менеджмента / Р.Н. Ботавина. – Финансы статистика, 2002.–192с

3.Деловая этика, Кеннет Джонсон, Иҳорь Абрамов, 2004. Управление международной торҳовли Министерства торҳовли США, 2004, © Перевод на русский язык, США, 2005. С.363.

4. Журавлев, Ю.В. Современный рынок: профессиональная этика участников / Ю.В.Журавлев. – журнал депонированных рукописей, № 4,апрель, 2003.

5.Карл Хоманн, Франц Бломе-Дрез «Экономическая этика и этика предпринима-тельства». Перевод на русс. яз. 2004. С.112.

6. Корпоративная этика: Учеб. пособие / Авт.-сост. И.Н. Кузнецов.- Изд-во деловой и учебной литературы. 2003. – 480 с.

7. Кузин,Ф.А. Культура деловоҳо общения: Практическое пособие для бизнесменов / Ф.А.Кузин. 3-е изд.- М.: «Ось-89», 1999. – 240 с.

8. Петрунин, Ю.Ю. Этика бизнеса: Учеб. пособие /Ю.Ю. Петрунин, В.К. Борисов.- 2-е изд., М., 2001. – 280 с.

9. Сабат, Энн Мэри. Бизнес-этикет / Энн Мэри Сабат.- Пер. с анҳл. Б.Н. Осетрова.-М.: ФАИР ПРЕСС, 2004.- 240 с.

10.Солоницына А.А. Профессиональная этика и этикет. Учебник / А.А. Солоницына.- Владивосток. - Изд-во Дальневост. ун-та, 2005.- 200 с.

11. Смирнова, Е.Р. Профессиональная этика социальной работы: Учебник / Е.Р. Смирнова.- М. :Издат до Ключ-С, 1999.- 96 с.

12. Социальная психолоҳия и этика деловоҳо общения: Учеб. пособие для вузов / В.Ю. Дорошенко, Л.И. Зотова, Н.А. Нартов и др.; Под общей ред. проф.

13. В.Н. Лавриненко.- М.: Культура и спорт, ЮНИТИ, 1995. – 160 с.

Адабиёти иловагӣ

1. Зеленкова, И.Л. Этика: Учеб. пособие для студентов вузов/ И.Л.Зеленкова, Е.В. Беляева._ 3-е изд., испр.- Минск: ТетраСистемс, 2000.- 368 с.

2. Кибанов,А. Я. Этика деловых отношений: Учебник / А.Я. Кибанов, Д.К Захаров, В.Ҳ.
Коновалов.- Под ред. А.Я. Кибанова. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 368 с.

3. Лазутина, Ҳ.В. Профессиональная этика журналиста /Ҳ.В. Лазутина. М.: Центр экстремальной журналистики, 2003

4. Томилов, В.В. Культура предпринимательства / В.В. Томилов.- СПб.: Питер, 2000.- 368 с.

5. Цвык, В.А. Профессиональная этика социолоҳа: Учеб.пособие / В.А.Цвык.- М. Изд-во РУДН, 2002._ 132 с.
6. Честара, Дж. Деловой этикет /Дж. Честара.- Пер. с анҳл. Л. Бесковой.- М.: Аҳентство «ФАИР», 1997.- 336 с.
7. Шихирев, П.Н. Введение в российскую деловую культуру /П.Н. Шихирев.- М.: ОАО.

IX. МАВОДХОИ ТЕХНИКИ ВА БАРНОМАВИ БАРОИ ОМУЗИШИ ФАН

- Компютер;
- Видеопроектор;
- Силлабус;
- Маводҳои дарсӣ.

X. ПЕШНИХОДИ МЕТОДИ БАРОИ ОМУЗИШИ ФАННИ «ЭТИКАИ КАСБӢ» БО ЯКЧОЯҲИИ КМРО ВА КМД

Мавзуъхо барои корҳои мустақилонаи донишчӯён

<u>Донишчӯён мавзуъҳоро аз руи рақами тартибии журнали академи интихоб менамоянд.</u>

1. Элементхои асосии этикаи расми.
2. Мафҳуми этикаи муносибатхои бозори.
3. Идоракунии масъул ва корхонаи масъул.
4. Ташкили кор бо пешқадамони бизнес, давлат ва шахсони чамъият.
5. Ташкили таҳкурси барои ахлоки расми.
6. Рафтори расми хамчун стратегия
7. Накша, стратегия ва барнома барои этикаи расми.
8. Оё тарбияи ахлоқӣ зарур аст?
9. Ташкили барномаи этикаи расми
10. Самаранок накшагирии барномаи этикаи расми.
11. Маданияти шахсӣ.
12. Омузиши сохтори даруни корхона.
13. Одоби салом ва хайрухуш.
14. Принсипхои асосии идораи корхона.
15. Рафтори расмии корхона дар муносибатхои бозори.
16. Ба пеш равии инфроструктураи этикаи касбӣ.
17. Ташкили системахои ваколати ва масъули.
18. Бурдани сухбати расми.
19. Кабули мехмонон. Боздиди боадабона.
20. Этика ва этикети гуфтушуниди расми.
21. Паҳн кардани стандартҳо ва умеди рушди оқилона.
22. Мухимияти мувофикати фаолияти корхона бо стандартхои асоси.
23. Мухимияти мувофикати вазифахо ба одамон.
24. Меъёрҳои ахлоқ дар муошировати касбӣ.
25. Тарзи мубориза бо вайронкунихо.
26. Муносибат бо коркунони давлати ва идорахо.
27. Нуқтаи назарӣ Дарвин.
28. Ахлоки расми бо муассисахои давлатии хоричи ва ширкатхо.
29. Хусусиятхои миллии муоширатҳои касбӣ.
30. Маданияти суҳбати расми бо телефон.

НАМУДҲОИ САВОЛҲО

Интихоби танҳо

1.“Маҷмӯи ҳиссиётҳои муайян, воля, нормаҳо, принсипҳо, ғояҳоест ки тавассути он субъект олами хайру шарро инъикос менамояд”- ин суханҳо ба кадоме аз поён номбаршуда таaллуқ дорад?

A) Шуури ахлоқӣ;
B) Ахлоқ;
C) Этикет;
D) Принсипҳо;
E) Норма.

2. Элементи асоситарини ..... шуури ахлоқӣ, муносибатҳои маънавӣ, фаъолияти маънавӣ ва арзишҳои ахлоқӣ ба ҳисоб мераванд.

A) Ахлоқ;
B) Этикет;
C) Принсипҳо;
D) Норма;
E) Ғояҳо.

3. .... ин худ арзишҳои дохилии одамон буда, дар навбати худ як қисми маданияти корпоративии корхона мебошад, ки барои қабул намудани қарори идоракунии корхона таъсири худро мерасонад.

A) Принсипҳо;
B) Норма;
C) Ғояҳо.
D) Этика;
E) Ахлоқ.

4.“Механизми ахлоқӣ-психологии худидоракунӣ” ”- ин суханҳо ба кадоме аз поён номбаршуда таaллуқ дорад?

A) Шуур;
B) Виҷдон;
C) Ахлоқ;
D) Этика;
E) Принсип.

Интихоби бисёр

5.Дар шуури ахлоқӣ асосан кадом сатҳ ба назар гирифта мешавад?

A) Психологӣ;
B) Этикӣ;
C) Ахлоқӣ;
D) Функсионалӣ;
E) Идеологӣ.

6.Психоанализ дар психикаи инсон кадом дараҷаро дида мебароянд?

A) “Ман;
B) “Вай;
C) “Ман беҳтарин”;
D) “Онҳо”;
E) “Онҳо беҳтар”.

7.“Инсон ҳамеша дар ...., ... ҳамроҳи виҷдонаш зинадгӣ мекунад”- ин суханҳо ба кадоме аз поён номбаршуда таaллуқ дорад?

A) Вақт;
B) Рӯх;
C) Ҷон;

D) Дил;
E) Номус.

Саволҳои мантики (Дуруст, нодуруст)

8.Сатҳи психологӣ дар худ бешуурӣ, ҳиссиёт ва иродаро ҷой медиҳад. *Ҷавоб*: *дуруст*

9.Дар бешуурӣ боқимондаҳои инстинкт, қонунҳои табии маърифатӣ, комплексҳои психологӣ ва дигар феноменҳо дида мешавад. *Ҷавоб*: *дуруст*

10.Этика ин худ арзишҳои дохилии одамон буда, дар навбати худ ба қисми маданияти корпоративии корхона дохил намебошад. *Ҷавоб*: но*дуруст*

11.Адолати тақсимотӣ талаб мекунад, ки муносибати менехер бо итоаткунандагон дар асоси талаботи воқеи сурат гиранд. *Ҷавоб*: но*дуруст*

12.Масоили этикӣ дар он ҳолате пайдо мешавад, ки агар рафтори як шахси алоҳида, ё умуман ташкилот ба муҳит, атрофиён зарар, ё худ фоида меорад. *Ҷавоб*: *дуруст*

Мувофиқорӣ (ҷобаҷоҳузорӣ)

13

Маданият	Дастоварди башарӣ буда, фақат ба инсон хос аст.
Маданияти идоракунӣ	Дарахаи маданияти кормандон, амалӣ гардонидани онро дар ҷараёни ҳалли масоил ва дигар фаъолиятҳои идоракунӣ фаро мегирад
Одоби муоширати касбӣ	Кулли ӯҳдадориҳои муайян, қоидаҳо ва меъёрҳои рафториро меноманд, ки дар алоқамандӣ ва муносибатҳои байни коргарон дар раванди корӣ ба миён меоянд.
Маданияти ташкилӣ	Сохта тавонистани системаҳои ташкилӣ, таъмини функсионалии онҳо, бо ёрии технологияи идоракунӣ ва техникаи ташкилӣ мебошад.

14

Этика	Кулли қоидаҳои маънавӣ ва арзишҳое, ки рафтори одамон, ё гурӯҳи одамонро идора мекунанд ва баҳои мусбат, ё манфии фикри онҳоро муайян месозад.
Ахлоқ	Системаест, ки сохтор ва мустақилияти хосеро соҳиб аст.
Шуури ахлоқӣ	Маҷмӯи ҳиссиётҳои муайян, воля, нормаҳо, принсипҳо, ғояҳоест ки тавассути он субъект олами хайру шарро инъикос менамояд.
Сатҳи психологӣ	Дар худ бешуурӣ, ҳиссиёт ва иродаро ҷой медиҳад.

Пуркунии ҷойҳои холӣ

15.Консепсияи адолатпарастӣ тасдиқ менамояд, ки меъёрҳои этикӣ дар асоси қоидаҳои баробарӣ, ҳақиқатпарастӣ ва холис бошанд.

Варианти ҷавобҳо: этикӣ, ҳақиқатпарастӣ, адолатпарастӣ.

Ҷавоби дуруст: адолатпарастӣ, этикӣ, ҳақиқатпарастӣ.

16.Адолати тартиботӣ – талаб мекунад, ки ҳақиқатпарастии маъмурӣ дар рафтор ва муносибати итоаткунандагон бошад.

Варианти ҷавобҳо: итоаткунандагон, маъмурӣ, талаб.

Ҷавоби дуруст: талаб, маъмурӣ, итоаткунандагон.

17.Асоси ченаки аввали баҳои масъулияти иҷтимоии корхона - ин масъулияти иқтисодӣ мебошанд.

Варианти ҷавобҳо: иқтисодӣ, иҷтимоии, ченаки.

Ҷавоби дуруст: ченаки, иҷтимоии, иқтисодӣ.

Дохилкунии матн

18.Элементи асоситарини .... шуури ахлоқӣ, муносибатҳои маънавӣ, фаъолияти маънавӣ ва арзишҳои ахлоқӣ ба ҳисоб мераванд. *Ҷавоб: Ахлоқ*

19.Фаҳмиши умумии ... - ин кулли қоидаҳои маънавӣ ва арзишҳое, ки рафтори одамон, ё гурӯҳи одамонро идора мекунанд ва баҳои мусбат, ё манфии фикри онҳоро муайян месозад. *Ҷавоб: Этика*

20.Усули ҳуқуқию ... инсоният аз рӯзи аввали ба дунё омаданаш ҳуқуқҳои бунёдӣ ва озодиҳоеро дорад, ки касе, ё гурӯҳе наметавонанд, ӯро маҳдуд созанд. *Ҷавоб:* Маънавӣ.

Дохилкунии ракам

21. Дар шуури ахлоқӣ асосан чанд сатҳро ба назар гирифта мешавад? *Ҷавоб:2*

22.Психоанализ дар психикаи инсон чанд дараҷаро дида мебарояд? *Ҷавоб:3*

XI СИЁСАТИ ФАН ОИДИ РАФТОРИ АКАДЕМӢ ВА АХЛОҚ
(низоми талаботҳое, ки омӯзҳор ба донишҷӯён пешниҳод менамояд)

1. Иштироки дарсҳои лексионӣ ва лабораторӣ ҳатмӣ аст. Кори мустакилонаи донишҷӯён хондани адабиёти иловаҳӣ, истифода аз Интернет (дар рузи муайян шуда супоридани он) мутолиаи маколахои даври ва тарчумаи онхо тайёр намудани рефератхо (доир ба мавзуъхои кишваршиноси), баромадхо дар конференсияхои илми-амали донишҷӯён иборат аст.

2. Хамаи вазифахои (хонаҳи, синфи, корхои мустакилона) ханҳоми ҳузаронидани дарсхои амали вобаста ба мавзуъ супорида мешавад. Донишҷӯёндоранд, ки вазифахои хонаҳи, синфи,корхои мустакилона ба ухдаи хеш будаpо хатман то ҳузашти мавзуъи нав супоранд. Санчишхои фосилавиаз руи хар як кредит баъди 2-3 хафта ҳузаронида мешаванд

3. Донишҷӯён, ки ба дарсхо иштирок намекунанд, бояд сабабҳардони намоянд.

Донишҷӯён,ки вазифахои синфи, хонаҳи, корхои мустакилонаро пурра ичро намекунанд, аз як кисми холхо махрум меҳардад. Донишҷӯён ки бесабаб 1\3 фоизи дарсхо иштирок накардаанд ба имтихонхо ва санчишхо рох дода намешаванд. Дар вакти дарс истифодаи телефонхои мобили ва баромадан аз синфхона (ва донишҷӯёне, ки дер ба дарс меоянд) ба дарсичозат дода намешавад.

Сиёсат ва амалкунӣ:

Ҳозиршавӣ дар дарсҳо: Ҳозиршавӣ ба дарс ҳатмӣ мебошад. Дар мавриде, ки бо яҳон сабаб дар машғулият иштирок карда натавонистанатон барои аз худ кардани маводи таълимии ҳузаронидашуда ҷавобҳӯ мебошед. Дар мавриде, ки микдори дарсшиканиҳо аз микдори соатҳои кредитӣ ду маротиба зиёд меҳардад, Шумо аз курси омӯзиш хориҷ карда мешавед.

Ин коида барои мавриди ба машғулиятҳои диҳар иштирок кардан рух додани дарсшиканӣ татбик карда намешавад. Инчунин, ба рӯйхати иштироки ҷорӣ шинос шавед.

Санҷиши тести кӯтоҳмӯҳлат

Санҷишҳои тестии кутоҳмўҳлат дар давоми 5-10 дакикаи аввали ҳар як машғулият ҳузаронида мешавад. Ин санҷиши тестӣ аз ҳар як саволи лексионӣ ҳузашта ё аз вазифаи хонаҳӣ иборат мебошад. Холи ҳирифтаи Шумо барои иҷрои ин вазифа ҷиддӣ ба эътибор ҳирифта мешавад ва бо хоҳиши Шумо ин хол ба холи аз ҳама пасттари яке аз 10-то вазифаҳои хонаҳие, ки дар поён дар бораи он сухан меравад, иваз карда мешавад.

Вазифаи хонаҳӣ

Иҷрои вазифаи хонаҳӣ ҳатмист ва он ҳар рўзи дарс баробари тамомшавии машғулият супорида мешавад. Аз нафароне, ки вазифаи ханаҳиро сари вакт иҷро накардаанд, иҷрои баъдинаи он кабул карда намешавад.

Дар асоси сифати иҷрои вазифаи хонаҳии беҳтарини Шумо баҳои миёнаи умумӣ бароварда мешавад ва он як баҳо барои тест ба ҳисоб меравад.Имтиҳонот

Аз ҳар як вазифа бо усули тасодуфӣ масъалаҳо барои баҳодиҳӣ бо системаи холдиҳӣ интихоб карда мешаванд ва дар ин ҳолат суммаи умумии холҳо аз 100 бояд наҳузарад.

Вазифаи хонаҳии пешкаш кардашуда махсусан барои инкишофи кобилияти аз худ кардаи маводҳои таълимӣ аз Ҳукук зарур мебошад. Шумо бояд сиёҳнависҳои худро, ки ҳанҳоми иҷрои вазифаи хонаҳӣ навиштаед, нишон диҳед ва онҳо ҳатман ҳамчун вазифаҳоро дар бар ҳиранд. Дар мавриди иҷро накардани вазифаи хонаҳи Шумо насия (кредит) ҳирифта наметавонед.

Дар давоми омўзиш (нимсола) 2 имтиҳони стандартӣ ҳузаронида мешавад. Аз рўзу соати доиршавии имтиҳонҳо ба Шумо пешакӣ хабар дода мешавад. Ин имтиҳонҳо дар маркази тесткабулкунӣ ҳузаронида мешавад.

Дар мавриди баҳои паст ҳирифтан барои баланд бардоштани он яҳон хел саволи иловаҳӣ бо максади баланд намудани холҳо дода намешавад. Инчунин аз нав супоридани имтиҳон манъ аст.

Дар мавриди ба яҳон сабаби узрнок ба имтиҳон наомаданатон дар имтиҳони нол хол ҳузошта имтиҳон ба ҳисоб санҷишҳои фосилави якҷоя ҷамбаст карда мешавад.

Ҳанҳоми имтиҳонсупорӣ истифода бурдани матни лексияҳои дар машғулиятҳо навиштаатон ва китобҳои дарсии дилхоҳ манъ аст.

НАМУНАИ СИСТЕМАИ РЕЙТИНҲИИ БАҲОИ ДОНИШИ ДОНИШҶӮЁН ДАР ЯК НИМСОЛА

№	Намудҳои санҷиш	Ҳафтаҳои хониш ва микдори холҳои калонтарин																Холҳои ҷам-бастӣ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	Фаолият ва иштирок дар дарсҳо	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	10
2	Тестҳои санҷишии муштарак, мисолҳо			1,25		1,25	1,25			1,25	1,25	1,25		1,25	1,25			10
3	Вазифаҳои хонаҳӣ ва КМД	1,0	2,5	1,0	1,0	1,0	1,0	1,5	1,5	1,0	1,0	1,0	2,5	1,0	1,0	1,0	1,0	20
4	Корҳои амалӣ ва лабораторӣ			5,0				5,0				5,0				5,0		20
5	Санҷиши фосилавӣ								20							20		40
	Ҷамъи холҳо																	**100**

Шаклҳои санҷиши, ҷорӣ ва фосилавӣ

Намудҳои санҷиш	Шаклҳои ҳузаронидани санҷиш
Санҷиши ҷорӣ	Рефератҳо, маърӯзаҳо, пурсиш, вазифаҳои хонаҳӣ, навиштани мафҳумҳо, иҷро ва ҳимояи корҳои лабораторӣ, ҳисоботи корҳои мустакилона
Санҷиши фосилавӣ	Ҳузаронидани тест, корҳои контролӣ, презентатсия

ҶII.БАҲОИ ҶАМЪБАСТИИ ИМТИҲОНӢ

Баҳо бо системаи ҳуруфӣ	Эквиваленти ададии холҳо	Фоизи холҳои ҷавобҳои дуруст	Ифодаи анъанавии баҳо
A	4,0	94,5-100	5 (Аъло)
A–	3,67	89,5-94,4	
B+	3,33	84,5-89,4	4 (Хуб)
B	3,0	79,5-84,4	
B–	2,67	74,5-79,4	
C+	2,33	69,5-74,4	3 (Каноатбахш)
C	2,0	64,5-69,4	
C-	1,67	59,5-64,4	
D+	1,33	54,5-59,4	
D-	1,0	49,5-54,4	
Ғ	0	0-49,4	2 (Ғайри каноатбахш)

БАҲОИ ҶАМЪБАСТӢ БО ФОРМУЛАҲОИ ЗЕРИН ҲИСОБ КАРДА МЕШАВАНД:

Санҷиши фосилавии (СФ1) -1-ум – **60 хол**
Фаолият ва иштирок дар дарсҳо – **10 хол**
Тестҳои санҷишии муштарак, мисолҳо – **10 хол**
Вазифаи хонаҳӣ ва КМД – **20 хол**
Холи умумӣ – **100 хол**

Санҷиши фосилавии (СФ2) – 2-юм – **60 хол**
Фаолият ва иштирок дар дарсҳо – **10 хол**
Тестҳои санҷишии муштарак, мисолҳо – **10 хол**
Вазифаи хонаҳӣ ва КМД – **20 хол**
Холи умумӣ – **100 хол**

Холи миёнаи санҷишҳои фосилавии 1 ва 2 бо формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

$$\text{Хм}_{\text{СФ1,СФ2}} = \frac{\text{СФ1} + \text{СФ2}}{2} \cdot 0,5$$

дар ин ҷо:

$Хм_{СФ1,СФ2}$ – Холи миёнаи санҷишҳои фосилавии 1 ва 2
СФ1- эквиваленти ададии баҳои санҷиши фосилавии якум;
СФ2- эквиваленти ададии баҳои санҷиши фосилавии дуюм;

Холи ҷамъбастӣ бо формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

$$Х = И \cdot 0,5$$

дар ин ҷо:

Хҷ – Холи ҷамъбастии имтиҳони ҷамъбастӣ
Иҷ – эквиваленти ададии баҳои имтиҳони ҷамъбастӣ.

Баҳои умумии донишҷӯ бо формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

$$Буд = Хм_{СФ1,СФ2} + Х$$

дар ин ҷо:

Буд – Баҳои умумии ҷамъбастӣ
$Хм_{СФ1,СФ2}$ – Холи миёнаи санҷишҳои фосилавии 1 ва 2
Хҷ – Холи ҷамъбастии имтиҳони ҷамъбастӣ

Баҳои умумии донишҷӯ ҳамаро фароҳиранда буда, ҳамчун як имтиҳони мукаррарии стандартӣ ҳисоб карда мешавад.